

GRONINGER

ALGEMEEN

VOOR

STAD GRONINGEN

COURANT.

DAGBLAD

DE

EN OMMELANDEN.

Door den Heer GOUVERNEUR van de Provincie Groningen zijn, in dato 31 October 1836, gearresteerd en invorderbaar verklaard de suppletoire Kohieren voor de Belasting op het Personeel, daargesteld bij de wet d. d. 22 Maart 1833, over het dienstjaar 1834, en wel voor de Gemeenten *Utrum, Warffum, Uithuizen, Uithuistermeeden, Hoogkerk* (2 stuks), *Aduard, Exinge* (2 stuks), *Grijpskerk* (2 stuks), *Zuidhorn* (2 stuks), *Oldekerk, Grootegast* en *de Leek*.

De GRIFFIER DER STATEN van de Provincie Groningen brengt bij deze ter kennis van de belanghebbenden, dat de rekeningen van ontvangst en uitgave dezer Provincie, over den jare 1833, als thans zijnde goedgekeurd en gesloten, met de daartoe betrekkelijke begrooting, gedurende den tijd van veertien dagen, en alzoo van heden af tot en met den 16 dezer maand, dagelijks, des voormiddags van 10 tot 12 uren, ter Provinciale Griffie is nedergelegd, en zulkster voldoening aan art. 4 van Zijner Majesteits besluit van den 1 Maart 1831, no 14. GRONINGEN den 2 November 1836.

De Griffier voornoemd,
H. A. SPANDAW.

De Ingezeten, welke in de maanden Mei, Junij, Julij, Augustus, September en October van het loopende jaar 1836 Militairen met voeding gebovest hebben, worden verwittigd, dat zij op aanstaanden Dingsdag en Woensdag, den 8 en 9 November 1836, telkens des voormiddags van tien tot twaalf en des namiddags van drie tot vijf uren, zich aan het Bureau van Inkwartiering kunnen vervoegen, ten einde de daarvoor bepaalde schadevergoeding, tegen in trekking van de afgegevene Inkwartieringsbiljetten, te ontvangen; en zullen die Ingezeten, welke verzuimen mogten op de hierboven bepaalde dagen en uren te compareren, gerekend worden, van die schadevergoeding afstand te hebben gedaan.

GRONINGEN den 31 October 1836.

J. DE VRIES,
belast met de waarneming der Werkzaamheden
van het Bureau van Inkwartiering.

DUITSCHLAND EN AANGRENZENDE RIJKEN.

BERLIJN den 30 October.

In het algemeen heeft de koude en regenachtige zomer ongunstig op de veldvruchten gewerkt; maar in het noorden, in Noorwegen en Zweden vooral, is dezelve verderfelijk voor den graan- en aardappelbouw geweest, eerst door de rijping te vertragen, en die daarna door vroege vorst veelal geheel onmogelijk te maken. Reeds is de Regering bedacht geweest op voorloopige geldhulp in de meest arme distrikten, het verder aan de zorgen en speculatie der partikulieren overlatende, om het overige te doen. Uit het arme noordelijke Noorwegen zijn de tijdingen vooral bedroevend; zoo schrijft men, onder anderen, uit Söndmör, van den 24 September: »Na vijf dagen gesneeuwd te hebben, is de aarde nu met ruim 2 voet sneeuw bedekt, en onder de sneeuw, die door de in de laatste dagen bijgekome vorst hard vastgevroren is, ligt nu het ten deele reeds half rijp gesnedene koorn begraven: het vee moet op de stallen, bij gebrek aan stroo, reeds geheel met hooi gevoed worden; voor menschen en beesten is niet dan honger en ellende in den aanstaanden winter te wachten.» In het zuidelijke Noorwegen is het iets beter, maar toch ook geenszins vrolijk gesteld.

FRANKFORT den 1 November.

Uit Konstantinopel heeft men de volgende berigten, van den 11 October:

»Na de zege, door Reschid-pacha in vereniging met den pacha van Mosul op de Kurden behaald, komen deze van alle zijden hunne onderwerping aanbieden. Meer dan 50 gijzelaars zijn hier onderweg. Reschid-beij namelijk liet de zonen van de meest invloed hebbende families oplichten en zond die herwaarts. Ibrahim-pacha, een meester in de kunst van veinzen, heeft terstond, op het vernemen van de behaalde overwinning, Reschid-pacha daarmede laten geluk wenschen. De laatste, welke, behalve de decoratie van den Sultan, ook eene gouden eeresabel ontving, heeft den schat van den gevangen' bij onder zich genomen. De aan de grenzen staande Perzische troepen hebben, op het berigt van de neerlaag van Reschid-beij, het Turksche grensgebied overvallen en menschen en dieren weggeroofd; Reschid-pacha heeft terstond daarop de noodige maatregelen ter verdediging genomen. Daar nu gelijktijdig het berigt uit Elzertim ontvangen werd, dat daar verdeeldheden tusschen de zich er bevindende Perzen en Turken waren ontstaan, en er door het volk buitensporigheden waren gepleegd, zoo heeft hij van den Sultan de noodige bevelen verlangd, om geweld met geweld te keeren. De Perzische grensbevelhebbers zouden reeds alle Perzische onderdanen aan de grenzen het bevel hebben doen geworden, het Turksche gebied ten spoedigste te verlaten, en de handelshetrekkingen met de Turksche onderdanen af te breken.

De Keizer van Rusland is den 19 October van Zarskoje-Selo naar Petersburg gekomen en heeft zich aldaar op de parade en in den schouwburg vertoond, waar hij onder de luidste toejuichingen is ontvangen. De brieven, welke zulks mededeelen, zijn van den 22sten, en zeggen niets van het gerucht, te Berlijn verspreid, dat de Keizer plotseling krank zou geworden zijn en inzonderheid veel aan hevige pijnen in het onderlijf leed.

De Grootvorst Troonopvolger zoude, volgens het plan van opvoeding, door zijnen doorluchtigen Vader gemaakt, gedurende drie jaren, eerst eene binnen- en daarna eene buitenlandsche reis doen, welke in het aanstaande voorjaar moet aanvangen.

Nog altijd blijft de aandacht der Italiaansche Regeringen op de vernieuwde woelingen der leden van het *Jeugdige Italië* gevestigd, vooral sedert een aantal vlugtelingen uit hun grondgebied zich op het eiland Malta hebben verenigd, en aldaar pogingen schijnen te doen, om, door het uitrusten van gehuurde schepen en het verspreiden van proclamatiën, troehelen in hun vaderland voor te bereiden en te ondersteunen. Reeds wilde men schepen onder Engelsche vlag nabij de kusten van Calabrië gezien hebben, met welke eenige dezer uitgewekenen eene landing zouden willen doen. Men verwonderde zich, dat de Engelsche Regering het verblijf dezer lieden op genoemd eiland toeliet, indien zij al niet, gelijk sommigen wilden, hunne oogmerken begunstigde. (Hoe kan dit ten aanzien van Engelschen verwondering baren?)

Uit Napels schrijft men, van den 13 Oct.: »Zoo even is prof. Zahn alhier aangekomen met de tijding, dat te Pompeji eene merkwaardige ontdekking heeft plaats gehad. Men heeft opgegraven een zilveren tafel-servies, bestaande uit 44 borden, een schotel, 3 kleine schalen, 2 lepels en 4 vorken. Dit schoone en antieke zilverwerk is dadelijk naar Portici aan de Koninklijke familie gezonden. Eene nauwkeurige beschrijving van hetzelfde zal in de jaarboeken (*Annali civili curili*) des Konings worden gegeven, door welker uitgave de minister Santangelo zich zeer verdienstelijk maakt.»

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN den 2 November.

Men leest in den *Times*, van den 1 dezer, het volgende: »Gisteren verhaalde men in de hoofdstad, dat de vorderingen, welke in de vereffening van de geschenken tusschen Holland en België gemaakt waren, op niets zijn uitgelopen, daar dit [het Britsch] bewind weigert zich met de zaak bezig te houden, zoodat dezelve in gelijken staat van onzekerheid was gelaten als te voren.»

Eergisteren des middernachts werd men zeer verontrust door het berigt, dat er brand in de bank van Engeland was, en wel in het gedeelte, alwaar de banknoten gedrukt worden. De brand werd het eerst ontdekt door een' der beambten, die den nacht de wacht hadden, en die om het uur alle vertrekken onderzoeken moeten. Het vuur werd bespeurd in een vertrek, alwaar werklieden onlangs een voor het drukken der banknoten benodigd werktuig opgericht

hadden. Er bevonden zich aldaar twee nieuwe stoomwerktuigen en eenige groote persen. Men meende aanvankelijk, door het in dienst stellen van het meerendeel der 32 soldaten, die des nachts hier mede de wacht hebben, den brand te kunnen blusschen, doch men ondervond, dat het vuur de zware bindten reeds te diep verteerd had. Onderscheidene brandpiketten schoten toe, en het menigvuldig aangebragte water doofde eindelijk de vlam, ofschoon dezelve tot vijf uren des morgens had aangehouden. Geene der in de bank berustende waarden is verloren gegaan. De oorzaak van dit toeval, dat zoo onberekenbare gevolgen had kunnen hebben, is onbekend.

FRANKRIJK.

PARIJS den 31 October.

De algemeene aandacht kan niet lang van de gebeurtenissen in Spanje blijven afgetrokken. De zwaarwichtigheid der iederen dag uit dat ongelukkige land inkomende berigten drijft elkeen, om zich daarmede bezig te houden. De dépêches uit Bayonne, zoowel als onze eigene brieven, vermelden daadzaken, die allerongunstigst zijn voor het gouvernement der Koningin. Zoo berigt ons de *Moniteur* heden ochtend, dat de vallei van Azari door de Carlisten is overweldigd; dat de eerste stormloop tegen de stad Bilbao op den 27 October is vastgesteld en dat reeds de forten van Begona en St. Augustin in 's vijands handen zijn gevallen.

Men is op de verovering van Bilbao door de Carlisten algemeen voorbereid, en dit voordeel zal ten gevolge hebben, dat de partij der Koningin verder zal ontmoedigd en de hulpmiddelen der Carlisten vermeerderd zullen worden; want Bilbao is eene handelstad, waar vele rijke kooplieden wonen, die door de Carlisten onmisbaar zullen geplunderd of op zware schatting gesteld worden. Overigens zal deze de eerste stad van gewigt zijn, welke in de noordelijke streken onder het gezag van Don Carlos zich bevindt, en die door dezen Prins waarschijnlijk tot zijne provisionele hoofdstad zal worden verklaard.

Van den 3 Nov. Te Straatsburg is den 30 October op het onverwachtst eene oproerige beweging uitgebroken, waarbij de zoon des voormaligen Konings Lodewijk Napoleon eene voornamende rol heeft gespeeld. Het is dezelfde achtentwintjarige Prins, die reeds in 1830 en 1831, met zijnen overleden' ouderen broeder, aan de toenmalige onlusten in Italië heeft deel genomen, en die sedert zich vooral ook in Zwitserland heeft opgehouden, alwaar hij in 1832 in het kanton Thurgau het burgerregt heeft erlangd, en in 1834 tot kapitein der artillerie in dienst van Bern is benoemd. Daar de wet tot uitsluiting der leden van het geslacht van Napoleon van het Fransche grondgebied nog in kracht is, en daarop onlangs alleen ten behoeve der gravin van Lipano (de weduwe van Murat) eene uitzondering is gemaakt, kan deze onruststoker slechts ter sluik in Frankrijk aangekomen zijn.

— Het *Journal des Débats* beredeneert volgenderwijze de aanspraak, door de Koningin-Regentes van Spanje, ter opening der Cortès, gehouden:

»De Koningin-Regentes van Spanje heeft den 24 October in persoon de zitting der generale Cortès geopend. De door haar te dezer gelegenheid uitgesprokene redevoering is niet minder merkwaardig door hare uitgebreidheid, dan door de menigvuldigheid der aangelegenheden, welke daarin worden behandeld, en zij draagt alle kenmerken van een, zoo niet altijd juist en volledig, althans vrij waar en vrij gematigd verslag van den tegenwoordigen staat der monarchie.

Welligt zoude het ministerie van den heer Calatrava meer beslissende en meer zekere voordeelen hebben moeten afwachten, om zich geluk te wenschen met de door zijne generaals op de troepen der Carlisten bevochten overwinningen; doch het ministerie heeft ongetwijfeld de krachtsinspanningen en de getrouwheid van een leger, waarop eeniglijk thans Spanjes algeheele hoop berust, willen aanmoedigen en onderschragen.

Deze redevoering drukt zich in zeer voegzame bewoordingen uit, betreffende de naleving van het traktaat der viervoudige alliantie. Men is daarin dankbaar voor hetgene het gouvernement van Lodewijk Philips ten behoeve der Koningin en der Spaansche vrijheid gedaan heeft, ofschoon men ook betreure, dat hetzelfde de maatregelen, om deswege nog meer te doen, heeft ingetrokken.

Met vreugde nemen wij de in de laatste zinsnede dezer aanspraak vervatte beloften aan, welke vervulling voorzeker aan Spanje eene betere toekomst zal bereiden: de belofte namelijk eener herziening en wijziging der Spaansche constitutie. Wij gelooven, dat het door den heer Calatrava voorgezeten ministerie dezelve opregtelijk wenscht; en tot dus verre heeft men reden te hopen, dat ook de Cortès er de noodzakelijkheid van zullen bevroeden.

Wij zouden gaarne in de aanspraak der Koningin een, zelfs al ware het slechts een schroomvallig, beroep gevonden hebben op de heiligheid der wetten en op de grondbegrippen van orde, door welke de maatschappijen behouden en gered worden. Maar, althans is de taak der Cortès wel duidelijk omschreven in deze weinige woorden, die al de moeilijkheden hier taak zamenvatten: »Verbitterde hartstogten te bezadigen, verschillende meeningen tot eenstemmigheid te brengen, strijdige belangen te bevredigen, inwendige vijanden te overwinnen!» Ja, zoodanig is wel de zending der Cortès, en om die waardiglijk te volvoeren, behoort nog iets meer, dan vaderlandsliefde en welmeenende voornemens; er is moed, verstand, opgeklardheid en wijsheid daartoe noodig.

De eerste beraads'gingen dezer vergadering zullen ons weldra doen zien, of zij al de hoop, die thans op haar gevestigd is, zal billijken.

— De jongste berigten uit Spanje, welke door de ministeriële bladen medegedeeld worden, luiden gunstig voor de zaak der Koningin; zij melden, namelijk, dat het beleg van Bilbao door de Carlisten is opgebroken op de aannadering van den generaal Espartero, om de genoemde vesting te ontzetten; alsmede dat Gomez in het zuiden van Spanje eene gevoelige nederlaag heeft geleden. De Carlisten hadden anders reeds voorgenomen, om Bilbao den 27 October te bestormen. Bij het lot was beslist, dat de deserteurs van het legioen van Algiers het eerst de muren zouden beklommen hebben.

Van den 2den. In het *Journal des Débats* leest men:

Zie hier eenige nieuwe bijzonderheden nopens de poging tot omwenteling, welke j.l. Zondag te Straatsburg heeft plaats gehad; wij gelooven voor de nauwkeurigheid daarvan te kunnen instaan.

De jonge Prins Lodewijk Napoleon Bonaparte was den vorigen dag in die stad aangekomen en had eene verblijfplaats gevonden ten huize van mejufv. Bro.

Des morgens vroeg kleepte de Prins zich in zijn militair gewaad, bestaande in een' groenlakenschen rok, gelijkende naar dien, welken Keizer Napoleon gewoonlijk droeg, eene witte broek, rijlaarzen of stevels, kleine hoed, en de sterren benevens het groote roode lint op de borst. De Prins begaf zich, vergezeld door den kolonel Vaudrey, kommandant van het 4de regement artillerie, den kommandant Parquin, eskadrons-chef bij de municipale garde van Parijs, en zijne beide ordonnans-officiëren, naar de kazerne der artilleristen. Het was half zes des morgens. De soldaten zouden eene wapenschouw bijwonen; zij waren alle gereed. De kolonel deed den kring formeren, en spraken dus aan: »Mijne vrienden! ik ben henoemd tot generaal (toejuiching); — ik zal aan ieder' van ulieden 40 fr. doen uitdeelen (zeer goed kolonel); a propos, hernam de kolonel — na eenige oogenblikken toevens — ik moet u zeggen, dat te Parijs eene revolutie is uitgeborsten... Het gouvernement des Konings is omvergeworpen... Men heeft Napoleon II geproclameerd!» — Zich hierop naar den jongen Lodewijk Bonaparte wendende en hem den soldaten voorstellende, vervolgde hij: »Ik stel u Napoleon II voor!» Hierop hoorde men eenige onderofficiëren en soldaten roepen: *Leve Napoleon II! leve de Keizer!*

Nu verliet de kolonel de kazerne, den jongen Prins, zijne ordonnans-officiëren en het kleine getal volgelingen met zich voerende. Men verdeelde zich in drie hoopen; de eene, onder aanvoering van den kolonel, begaf zich naar de

woning van den prefekt *Choppin d'Arnouville*; de andere, met den Prins en den heer *Parquin* aan het hoofd, begaf zich in allerijl naar het hôtel van den generaal *Foïrol*, kommandant der divisie; de derde trok naar den generaal, kommandant van het departement. De prefekt werd gearresteerd en onder naauw opzigt gehouden. De generaal *Foïrol*, die ten hoogste verbaasd was het bezoek te ontvangen van Prins *Lodewijk Bonaparte*, verwonderde zich nog meer, dien jongman hem de hand te zien reiken, hem zich te hooren beroepen op zijne vaderlandsliefde, zijnen moed en alles te zien aanwenden, om hem te verleiden en voor zich te winnen; de generaal echter laat zich niet overhalen en wijst den Prins levendig van zich af. Hierop doet de kommandant *Parquin* een piket van 20 man aanrukken en plaatst hen in het vertrek van den generaal met verbod, om hem naar buiten te laten. De jonge *Lodewijk Bonaparte* spoedt zich weder naar den kolonel *Faudrey*, die juist van zijne expeditie naar de prefektuur terug kwam.

Intusschen was het den heer *Franqueville*, aide-de-camp van den generaal *Foïrol*, gelukt, langs eene geheime deur tot in deszelfs vertrek te komen. Hij ontvangt de bevelen van zijnen generaal, welke hij zich haast ten uitvoer te leggen. Door hem aangemaand, begeeft zich de luitenant-kolonel *Talandier* naar de kazerne *Finckmatt*, die door zijn regiment (het 46ste van linie) bewoond werd, en werwaarts men gehoord had, dat *Lodewijk Napoleon* met zijnen kleinen troep oprukte. Inderdaad was de Prins met den kolonel *Fandrey* even te voren aldaar aangekomen en had zich aldaar verenigd met den kommandant *Parquin*, den luitenant *Laity* en den wachtmeester *Boisson*; hij was juist bezig met het woord tot de soldaten te rigten, toen de dappere *Talandier* de kazerne binnentrad. In één oogenblik had hij den soldaten bevel gegeven, alle deuren te sluiten, er schildwachten doen plaatsen, den Prins het hatelijke zijner pogingen onder het oog gebragt, hem zijne epauletten, zijne decoratiën, zijne orden afgerukt en onder den voet vertrappt, hem, alsmede den kolonel *Faudrey* en hunne medepligtigen doen in hechtenis nemen en hen onder behoorlijk geleide naar de gevangenis doen brengen. De tegenwoordigheid van geest van dezen dapperen officier verdient inderdaad bewondering.

Intusschen naderde de generaal *Foïrol* aan de spits van het 16de regiment infanterie van linie. Het was hem op de volgende wijze gelukt zijn huis te verlaten. Na het vertrek van den kommandant *Parquin* naar *Finckmatt*, had zich de generaal naar de kamer begeven, waar men de wacht had geplaatst, om zijnen persoon te bewaken. Hier mengde hij zich onder de artilleristen en het kostte hem weinig moeite, hen te doen begrijpen, dat te Parijs geene revolutie uitgeborsten was noch uitbarsten konde, en dat de heerszucht van hunnen chef hen in het verderf stortte. Na eenige weinige woorden des generaa's, keerden deze brave lieden, een oogenblik verdoold, tot de rede terug, en zij verzelden hem naar de citadel, werwaarts de kommandant *Franqueville* hem voorafgegaan was; en men begrijpt dus, dat hier alles gereed was, om hem wel te ontvangen; het garnizoen onder de wapenen, de officieren op hunnen post. Van de citadel begaf zich de generaal naar *Finckmatt*, waar het droevige drama, door eenige onzinnigen gespeeld, deszelfs ontkenning naderde.

De houding der bevolking, te midden dezer zoo levendige en elkancer snel opvolgende militaire tooneelen, verdient inderdaad opmerking. In den beginne werd van dit alles niets begrepen; toen men vervolgens dezen jongman door de straten zag loopen, geheel bedekt met ordelinten en decoratiën, en gevolgd door eenige soldaten, die kreten aanhieven, welke niemand herhaalde, en zich afsloven in het betoonen eener geestdrift, die geen weerklink vond, beschouwde het volk hem met medelijden, en deszelfs gedrag was een blijk van de ernstige afkeuring dezer droevige en gevaarlijke dwaasheden. Maar niets evenaart de geestdrift, waarmede de burgers de soldaten ontvingen, toen deze, na den geest van opschuldiging gedempt te hebben, op het paradeplein defilerden. De gansche bevolking heeft, dit kunnen wij verzekeren, door de schitterendste goedkeuring deze overwinning van orde en wet toegejuicht.

De bijzonderheden, welke het *Journal du Haut-et-Bas-Rhin*, een te Straatsburg verschijnend ministerieel blad, geeft, komen nagenoeg met de vorige overeen. Intusschen schijnen de kreten van *leze Napoleon!* enz. niet zoo geheel zonder weerklink bij het volk te zijn gebleven, als het *J. d. D.* zulks wil doen voorkomen; er werd, op het oogenblik dat men den jonger Prins in hechtenis nam, door de voor de kazerne zamengeschoolde menigte wel degelijk die kreet aangeheven, doch eene demonstratie door de soldaten, die hunne geweren in de lucht afschoten, was toereikende, om het volk uiteen te drijven. In den loop van den dag had insgelijks een detachement artilleristen de drukkerij van den heer *Silbermann* in beslag genomen en van hem geëischt, dat hij zijne persen ter beschikking der gerevolteerden zoude stellen; doch weinige oogenblikken daarna gingen de soldaten weden heen en de zaak had geen verder gevolg.

Men heeft thans bepaald vernomen, dat de bijeenkomst der Kamers op den 28 December vastgesteld is.

Den 29sten j.l. is in den Zwitserschen Landdag rapport uitgebragt, betreffende de zaak van *Conseil*. Van wege de meerderheid der commissie is door den heer *Monnard* een ontwerp van antwoord op de bekende nota van den heer *de Montebello*, van den 27 September, voorgedragen; een tweede ontwerp, namens de minderheid der commissie, door den heer *Tschanner*, en een derde door den heer *Maillard-Düx*, uit zijn eigen naam. Geen dezer ontwerpen is van een vijandigen aard. In al dezelven wordt verklaard, dat Zwitserland volstrektelijk niet Frankrijk heeft willen beleedigen, en te kennen gegeven, dat het geschild slechts voortspuit uit dwalingen. In het ontwerp van den heer *Tschanner* wordt bovendien verklaard, dat de Landdag wil, dat het rapport betreffende *Conseil* (waarop de klacht van den Franschen gezant gegrond was) niet aan het Fransche bewind zal worden medegedeeld. In het ontwerp van den heer *Maillard-Düx* wordt dat rapport, als de uitdrukking van het gevoelen van den Landdag, zelfs geheel verloochend. Voor het overige wordt in de verschillende ontwerpen met meerderen of minderen nadruk aangemerkt, dat alleen de Zwitsersche Staten het regt hebben, om zich met hunne zaken te bemoeijen.

De vraag, of de zitting, waarin over de zaak gehandeld zoude worden, openbaar zoude wezen, heeft tot eene langdurige beraadslaging aanleiding gegeven, en is ten laatste door de meerderheid ontkennend beslist. De daarop gevolgde beraadslaging over de zaak zelve is vrij kalm geweest, doch heeft den 29sten tot geen uitslag geleid. Den 31sten zou de zitting hervat worden.

Van den 3den. De tijdingen uit Spanje zijn van veel gewigt; de algemeene Cortès hebben *Christina* in den titel en het gezag van Koningin-Regentes bevestigd tot op de meerderjarigheid van *Isabella*.

De kriegsverrigtingen nemen een ernstiger aanzien, en het door *Alaix* behaalde voordeel, zoowel als het opbreken van het beleg voor *Bilbao* versterken het vertrouwen der constitutionele troepen.

De *Castellano*, van den 26sten, maakt het volgende bulletin bekend: Het Gouvernement heeft een rapport ontvangen van den regter ter eerster instantie van *Almandralejo*, het volgende inhoudende:

De bende van *Gomez* is door den generaal *Alaix* bereikt en geslagen op het terrein, genoemd *Tangeo* (of *Congo*) *del la veritad*. Op dien Carlistischen chef zijn 1000 man, twee escadrons kavallerie en twee stukken geschut genomen. Zijne geheel verstrooide bende wordt door den generaal *Alaix* vervolgd. Het rapport van den administrateur der koeriers van *Andujar*, dd. 23sten, berigt, dat de troepen met de Carlisten slaags waren, en dat *Alaix* in *Estramadura* de *Sierra* was overgegaan. Wij hopen, dat het Gouvernement onverwijd wegens die gebeurtenissen officiële tijdingen zal ontvangen. De markies de *Rodil* bevond zich den 21sten, te 11 uren des avonds, te *Argamasilla*. Van *Oviedo* is, d. d. 23sten, berigt ontvangen, dat *Sanz* bij *Avilez* is geslagen.

De stad *Valencia* wordt versterkt en op eenen geduchten voet van tegenweer gebragt, opdat zij niets te vreezen hebbe, in geval de Carlisten haar wilden aantasten.

Eene poging tot militairen opstand, nog ijdel en onzinniger dan die te Straatsburg, heeft te *Vendôme* plaats gehad.

Den 30 October bevond zich de brigadier *Bruyant*, van het 4de eskadron van het 1ste regiment huzaren, in die stad garnizoen houdende, in de herberg *het Zwarte Hoofd*, met nog 14 huzaren van zijn regiment. In deze vergadering werd besloten, des nachts het opzitten te blazen, zich meester te maken van de posten, en de officieren, de autoriteiten in hechtenis te nemen, en de republiek te proclameren. Vervolgens zouden de opstandelingen naar de naburige steden marscheren, om hunne partij te vergrooten.

De luitenant-kolonel des regements kreeg kennis van het houden dezer vergadering, terwijl zij nog bijeen was, en hij haastte zich *Bruyant* en zijne medepligtigen te doen in hechtenis nemen. *Bruyant*, in de policiezaal gebragt zijnde, maakte zich een oogenblik van vrijheid ten nutte, om zijne pistool af te schieten op eenen wachtmeester, die dadelijk dood nederviel. Te midden der daarop ontstane verwarring, nam *Bruyant* de vlugt met een zijner medepligtigen, den huzaar *Thierry*. Te twee uren des nachts kwam intusschen eerstgenoemde van zelf weder terug en werd dadelijk in het cachot gebragt. De procureur des Konings heeft zich met den onder-prefekt hier bij hem begeven, om hem een eerste verhoor te doen ondergaan. Hij heeft niet getracht zijne oogmerken en zijne dwaze hoop te verbloemen. Al de huzaren, die met hem in de herberg, en welker wapenen

geladen waren, zijn in hechtenis genomen. De instructie is reeds begonnen.

Dit geheele voorval is beperkt gebleven binnen de kazerne van het regiment, en de rust der stad *Vendôme* is geen enkel oogenblik gestoord geworden. Alle wachtposten werden verdubbeld en de nationale garde is bij de eerste oproeping der autoriteiten onder de wapenen gekomen. De minister van oorlog heeft bevelen gegeven, om *Bruyant* en zijne medepligtigen voor den krijgsraad te brengen.

Een dagblad verbaalt, dat de kommandant *Parquin*, te Straatsburg met *Lodewijk Napoleon* in hechtenis genomen, dezelfde is, die, als officier der nationale garde van Parijs, *Fieschi* tot aan het schavot gebragt heeft.

Een legitimistisch dagblad verzekert, dat de brief, door den heer *Peyronnet* aan het ministerie geschreven, om uit het kasteel van Ham verplaatst te worden, aldus luidt:

»De geneesheeren verzekeren, dat mijn leven gevaar loopt, zóó ik langer op het kasteel van Ham blijf. Nu mogen de mannen, van wie zulks afhangt, oordeelen, wat hun deswege te doen staat.»

De prefekt van Straatsburg heeft de volgende dépêche overgezonden:

De gearresteerde personen zijn:

»Prins *Napoleon Lodewijk Bonaparte*, oud 28 jaren, geboren te Parijs.

»*Parquin* (*Denis Charles*), oud 49 jaren, officier van het legioen van eer, wonende te Parijs.

»De graaf *de Gricourt* (*Raphael*), oud 23 jaren, ordonnans-officier van *Lodewijk Napoleon*, geboren te Parijs.

»De *Quevelles* (*Henri Richard Sigefroid*), oud 25 jaren, insgelijks ordonnans-officier van *Lodewijk*, geboren te Neuville, Neder-Rijn, wonende te Straatsburg, rue Fontaine no. 24.

»*Faudrey* (*Claude Nicolas*), oud 51 jaren, geboren te Dyon, kolonel van het 4de reg. artillerie, in garnizoen te Straatsburg.

»*Laity* (*Franz Armand Hubert*), oud 24 jaren, geboren te Lorient, luitenant der pontoniers, wonende te Straatsburg.

»*Boisson* (*Anton Marie August*), geboren te Pontarlier, wachtmeester bij de 8ste batterij, 4de reg. artillerie.

»*Bro* (*Eleonore*), oud 28 jaren, verbonden aan het huis van de koningin *Hortense*."

Deze laatste dame noemt zich weduwe *Thomas Gordon*, en bij haar zijn vele papieren, wapenen, buskruid, enz. gevonden en in beslag genomen. In de woning van *Lodewijk* heeft de politie gevonden generaals uniformen, wapenen, kogels, enz. — Er was bevel te Straatsburg gegeven, om den boekdrukker *Silbermann* te arresteren, die de proclamatiën zoude gedrukt hebben; des avonds werd hij gevat, doch daarna weder ontslagen.

NEDERLANDEN.

's GRAVENHAGE den 2 November.

Volgens een berigt uit Parijs, van den 30 October, heeft de heer *Cousin* den vorigen dag, bij de vergadering der Maatschappij voor de zede- en staatkundige wetenschappen aldaar, reeds een fragment voorgelezen van de beschrijving zijner jongste opvoedkundige reis door sommige Nederlandsche gewesten, die hij bezig is te vervaardigen. Dit fragment was getiteld: *Een bezoek aan de kweekschool voor het lager onderwijs te Haarlem, in Noord-Holland*. De leden der Maatschappij hebben deze voorlezing met levendige belangstelling aangehoord, en den heer *Cousin* verzocht, om hun omtrent den uitslag zijner reis meerdere mededeelingen te doen. De hoogleeraar heeft zich dien ten gevolge verbonden, om in de eerstkomende zitting der Maatschappij, die op Zaterdag, den 5 November, moest plaats hebben, een verslag wegens zijne bevinding in de *Stads-Armenschool te Amsterdam* voor te lezen.

Van den 3den. Dezer dagen zijn de plaatselijke besturen uitgenoodigd, ten einde, voor zooverre hierin niet reeds mogt voorzien zijn, onverwijd in overweging te nemen, of het niet doelmatig zoude zijn, om, uit hoofde van de hier en daar plaats gehad hebbende diefstallen, en ter beveiliging van personen en eigendommen, weder met het houden van nachtwachten te doen aanvangen, waartoe het tijdstip van den 1 November aan het gewestelijk bestuur het geschiktste is voorgekomen, terwijl, bijaldien zulks tot eenige buitengewone kosten mogt aanleiding geven, de plaatselijke besturen deswege de vereischte voorstellen aan Gedeputeerde Staten moeten doen.

Van den 4den. Naar men verneemt, zijn door de Staten-Generaal eene menigte van bedenkingen gemaakt op de ingediende begrootings-wetten, en reeds ter beantwoording en oplossing aan de daarbij betrokkene departementen van algemeen bestuur verzonden.

De heer *Dedel*, Nederlandsche gezant te Londen, is laatstleden Dingsdag in deze residentie aangekomen. Het verblijf van dezen gezant alhier zal slechts kort wezen.

AMSTERDAM den 4 November.

Aan de belanghebbenden is dezer dagen rondgedeeld het gedrukt rapport der commissie, benoemd door heeren deelnemers in de provisionele inschrijving tot daargestelling van eenen ijzeren spoorweg van Amsterdam op Haarlem, alsmede de bedenkingen, welke door de concessionarissen van dien ijzeren spoorweg op genoemd rapport zijn gemaakt.

Van den 6den. Men schrijft ons uit de provincie Zeeland, d.d. 4 November: De verschillende divisien kanonneerbooten op de Boven- en Beneden Schelde, onder het opperbevel van den kapitein ter zee *Lucas*, zullen binnen weinige dagen hunne winter-kwartieren gaan betrekken; een gedeelte derzelve zal te Zierikzee, en een ander te Hamswest of Hoedekenskerke overwinteren.

De nieuwe Rijks stoomboot *Cerberus*, kapitein-luit. van *Franck*, liggende in het Dok te Vlissingen, zal binnen weinige dagen eene proefvaart doen; men verneemt, dat dit stoomvaartuig, van werktuig- en scheepsbouwkunde, uitmuntend vervaardigd is.

Eenige Belgische visschers van Kieldrecht (Oost-Vlaanderen) op de Schelde, onder het bereik onzer kanonneerbooten, en in onze wateren gevischt hebbende, zijn twee of drie derzelven achterhaald, en gevangelijk naar Goes opgevoerd.

ROTTERDAM den 3 November.

Met het schip *Borneo*, kapitein *Charlau*, is onlangs van Sourabaja aangebragt een gestreepte Bengaalsche tijger van het mannelijke geslacht, welke naar berekening circa 2 jaren oud is, en de grootte reeds van een volwassen kalf heeft bereikt; gemelde kapitein verzekert, dat dezelve aan boord der *Borneo* ruim 50, zoo jakhals- als andere honden, benevens vier dozijn hoenders, en zelfs eenige zwijnen tot voedsel gebruikt zoude hebben. Deze tijger is door onzen stadgenoot *W. van Aken* aangekocht voor deszelfs Koninklijke Menagerie, thans te Zwolle zich bevindende, alwaar ook nog een gestreepte Bengaalsche tijger van het vrouwelijke geslacht aanwezig is, nu 2 jaren geleden door kapitein van der Tak aangebragt, werwaarts dit mannetje eerstdaags zal worden overgebragt.

Deze 2 tijgers zijn de eenige, welke van die soort direct van het Eiland Java alhier te Rotterdam zijn aangebragt, en zijn dus beide in het bezit van de zoo zeer belangrijke Menagerie van den heer *W. van Aken*.

GRONINGEN den 5 November 1836. Heden overleed alhier in den hoogen ouderdom van 104 jaren en 5 maanden *Sara Alexander Cohen Grewel*, weduwe van *Samuel Heiman Breedbaard*. Zij is te Amsterdam geboren, en derzelver wederzijdsche familiën kunnen onder de oudste der aldaar wonende Israelietische huisgezinnen gerekend worden, als hebbende zich reeds voor 300 jaren te diere stede gevestigd. Zij behield tot den laatsten dag al hare geestvermogens, zoo zelfs, dat zij nog op dien dag al hare hier wonende nakomelingen tot in het derde geslacht, naar Israelietisch gebruik, den zegen uitdeelde. In hoop, van in betere gewesten te zullen overgaan, en in een onwankelbaar geloof in, en vertrouwen op hare godsdienst, stierf zij gelaten en kalm.

Mengelwerk.

Obsequium amicos, veritas odium parit.

Met zeer veel genoegen las ik in No. 87 en 89 van dit dagblad de welgestelde en het onderwerp goed betoogende woorden van den Heer B., over de verkeerde en ondoelmatige uitoefening der geneeskunde ten platten lande, hoe zeer ook vele dier woorden mij beschuldigen van aanmerkelijk de onpartijdigheid in mijn *odi profanum vulgus* uit het oog te hebben verloren. Zijn Ededele tracht mij te verontschuldigen, door aan onbedachtzaamheid toe te schrijven, dat ik van de lofwaaardige uitzonderingen op de Heelmeesters niet met een enkel woord heb gewag gemaakt, en ook met vrij wat veel schijn van reden; want wie, die over het legio platelands Esculapen spreekt, kan om de uitzonderingen altijd denken? Maar hoe prijzenswaardig en liefderijk de zachte wijze ook zij, waarop de Heer B. mijne meening wil opvatten, zoo is zijne opvatting nogtans niet juist geheel de ware.

Het *nulla regula sine exceptione* is eene te bekende waarheid, dan dat ik in No. 86 het noodig achtte daaraan te herinneren, of het moest geweest zijn, om mijn gevoel van jammer aan het publiek mede te deelen, dat mannen met zoo veel oorspronkelijken aanleg tot het geneeskundige vak, die als het ware zelve de scheppers hunner geneeskundige kennis zijn, niet van jongs af aan zijn opgeleid — niet op de Hoogeschool van de lippen der Hoogleraren de lessen der wijsheid hebben hooren stroomen; dan toch zouden zij zeer zeker mannen geworden zijn, die der wetenschap tot sieraad, het vaderland tot eer zouden hebben verstrekt; thans zijn en blijven zij *profani*. Geenszins wil ik hiermede beweren, dat men

niet buiten de Hoogeschool kennis kan bijeen verzamelen; verre is het van mij verwijderd, te willen betoogen, dat alleen de lessen der Hooggeleerden den bekwaamen en kundigen man zouden kunnen vormen; maar ik zoude toch van oordeel zijn, dat de mannen, die het roer des Staats in handen hebben, niet als dwazen hebben gehandeld, toen zij in hunne hooge wijsheid besloten, dat er ook te Groningen eene Hoogeschool zoude bestaan, en op die Hoogeschool Professoren in de geneeskunde en andere meer of minder daartoe betrekkelijke vakken onderwijs zouden geven. Het is, ja, ten volle waar en aan den Schrijver, den *Vriend der Waarheid*, in No. 88 moet ik toegeven, dat het eenvoudiger is bij een Med. Doct. of Heelmeester in de genees-, heel- en verloskundige wetenschappen zich te oefenen, dan aan eene Akademie; maar is daarom deze eenvoudige wijze de ware? O nooit geëvenaarde *Borghave*! hoe gelukkig, dat gij deze nietige aarde reeds verlaten hebt, anders zoudt gij gewis thans gestorven zijn, en dat wel uit louter ergernis, dewijl uw geliefkoosd *simplex veri sigillum* zoo erbarmelijk misbruikt wordt. Indien het toch gelijk staat, waar men onderwezen wordt, aan de Hoogeschool door de Hooggeleerden, of aan huis door een' bijzonder persoon, weg dan met al die Hooggeleerden in de geneeskunde! Uitgeschrapt van de betaalsrollen hunne traktementen! Weg met het *Nosocomium* en andere kostbare inrigtingen! Bezuinig de uitgaven van den Staat! Eene Hoogeschool is in dit land voor ons vak dan genoeg, ja misschien eene reeds overvloedig! O *Vriend der Waarheid*! strijk uit uw *odi stultitiam*: want gij toont een vriend der dwaasheid te zijn geworden.

Het gezegde van den grooten ontslapen' *Hoveland* heeft de *Vriend der Waarheid* geheel verkeerd op mij toegepast; immers ik heb niet mijne collega's vernederd, hen niet te na gesproken; maar ik heb aangehouden het onderscheid, dat er bestaat tusschen de gewone opleiding van een' Med. Doctor en die van een' plattelands Heelmeester; het standpunt aangevoerd, waarop de Med. Doctor, waarop de plattelands Heelmeester staat.

Op de beschuldigingen, die de *Vriend der Waarheid* de geneeskundige faculteit te last legt, heb ik aan te merken, dat ik mij niet bevoegd acht, om op te treden ter verdediging dier faculteit. Ware ik de daartoe geroepene, ik zoude u doen indagen, om met grondige bewijzen die beschuldigingen te staven. Kunt gij zulks doen, dan hebt gij met eene onuitwisbare schande de geneeskundige faculteit voor immer gebrandmerkt; kunt gij zulks niet doen, o *Vriend der Waarheid*! delg uit dan uwen in No. 88 aangenomen' titel; want dan zijt gij een vriend der logen.

Gij, die u zelven *Vriend der Waarheid* noemt, die van u zelven steeds in het meervoudige spreekt, gij beschuldigt mij verder van vuig eigenbelang en partijdigheid; maar eilieve, ik bid u, doe eens onderzoek naar de opleiding en ontwikkeling van den Veearts. Eene Hoogeschool is voor den man daargesteld; kostbare inrigtingen zijn voor hem gemaakt; vele jaren moet hij aldaar aan zijne studie besteden; wetenschappen, die niet eenmaal van een' plattelands heelmeester gevorderd worden, leeren; bijzondere zorg draagt de Staat gedurende zijne studiejaren en nog eene reeks van jaren na dien tijd voor hem. Zoo veel zorg voor den arts van het redelooze vee — zoo weinig voor den arts van den Heer van dat vee, den landman! O, schande voor Nederland! Ach, *Vriend der Waarheid*!

Maar genoeg. Ik ben nog schuldijk aan het publiek kenbaar te maken het oogpunt, waaruit mijn *odi profanum vulgus* moet beschouwd worden. Kent gij het heete brandijzer? Het doet zeer, maar is niet zelden het eenige middel, waarvan eene heilzame uitwerking nog te wachten is. Kent gij het, lezer? Dan kent gij ook mijn *odi profanum vulgus*. Eindelijk moet ik verklaren mijn doel bereikt te hebben; meer dus te schrijven zoude bitterheid en haat, geene liefde en eendragt stichten.

Odi quidem stultitiam, magis tames Hypocritam, Simplex veri sigillum.

AAN DEN VRIEND DER WAARHEID!

Als belang hebbende in de zaak omtrent de *regten* eens Heelmeesters en die van een' Medicinæ Doctor, had ik mij voorgenomen, ook het mijne er toe bij te dragen, om, was het mogelijk, eenmaal onze als Med. Doct. *gekrenkte*, ja *verloren* *regten* weder hersteld en gehandhaafd te zien. Hierbij was echter mijn voornemen, om mij geheel en al buiten alle persoonlijke kwestien te houden; maar slechts eenige zaken zoo te verhalen, als zij de *facto* bestaan. Reeds had ik eenige regelen voor dit Nieuwsblad, betrekking hebbende op de geneeskundige politie dezer Provincie, gereed, toen ik juist de redeneringen van den *Vriend der Waarheid* ter lezing ontving; en eene onwillekeurige gedachte aan de door *PIETAS* gedane vraag: *wat is waarheid?* deed mij van plan, om het reeds ter neder gestelde aan de drukpers over te geven, veranderen, zoodat ik dacht beter te doen, dit tot eene volgende gelegenheid achterwege te houden.

Ik had mij zeer zeker onthouden van eenige bedenkingen op UEds. waarheidlievende letteren te maken, bijaldien dezelve de waarheid nog openlijker verminkt hadden; doch nu dezelve nog met eenigen schijn van waarheid zijn omhuld, nu de eenvoudigsten door schijn-schoone, klinkende woorden nog misleid kunnen worden, nu vind ik mij verplicht tegen dezelve eenige bedenkingen te opperen.

Als partijdig ga ook ik misschien hier of daar den weg der waarheid verlaten; doch de wijze leze en oordeele.

Onder het lezen van het stuk rees de vraag bij mij op: *Welke is de maatschappelijke betrekking eens mans, die zich een' Vriend der Waarheid noemt?* want zonder dit te weten, kan ik bezwaarlijk over 'smans karakter oordeelen, en zonder zijn karakter te kennen, zoude ik in geen deele een oordeel willen vellen, of zijn Eds. geniete meeningen wel uit den grond zijns harten zijn ontstaan; want hoewel hij mij met woorden verzekert, dat hij een *Vriend der Waarheid* is, zoo kan ik hieraan niet eerder geloof slaan, voor en alser zijne daden mij blijken met zijne woorden overeen te stemmen. Hij kan, hoewel hij beweert een *Vriend der Waarheid* te zijn, een *veinsard* wezen: immers zoo wij alleen aan woorden geloof willen hechten, wij moeten alsdan de Jezuiten, Jacobijnen, enz. ook op hunne woorden, dat zij *Vrienden der Waarheid* zijn, vertrouwen; echter weten wij maar al te wel, dat deze *Braven de muis knijpen*, *zoo schielijk als zij haar in den val hebben*. — Bekleedt de schrijver, hier bedoeld, misschien de roemvolle loopbaan eens Heelmeesters, dan heb ik vrede met zijn Eds. geschrift en zal mij bij een volgend stukje niet verder om zijn Ed. bekreunen. Doch hiervan onbewust, hel ik, om de geaardheid van het stukje zelf, liever tot het denkbeeld over, dat zijn Ed. den rang van Med. Doct. bekleedt; ja het schijnt mij toe, dat hij den *stand*, dien hij zegt, dat de Med. Doctoren alleen uit *zuig eigenbelang* bij het publiek in *discrediet* trachten te brengen, alleen uit *zuig eigenbelang* verdedigt. Want ik twijfel er aan, of zijn Ed. de belangen der Heelmeesters wel zoo zeer zoude ter harte nemen, wanneer hij misschien niet van hen een aardig stuiverkje voor speldegeld zijner Ega per jaar als Consulterend Doctor in zijn' zak konde steken, en daarenboven op hen de verplichting rust van zijn Ed. bij het Publiek als eene *vox Dei* te doen gelden; het komt mij zelfs niet onwaarschijnlijk voor, dat de man er eene zoogenaamde Heelmeesters-fabriek op nahoudt. Zoo deze mijne gevoelens waar mogten zijn, hetwelk ik echter niet wil hopen, dan is het zijn Ed. nog niet zoo heel kwalijk te duiden, dat hij zich als een beschutter der Heelmeesters opwerpt; want wij weten toch, dat het spreekwoord van *om der willo van het smeer, likt de kat de kandelelaar*, eenen magtigen invloed op 'smenchen eerlijkheid uitoefent, en dit zoo zijnde, dan gun ik hem gaarne de eer van de pseudo-medicis als zijne Collega's te begroeten; hem echter vriendelijk verzoekende, om den naam van eenen *HUURLAND* niet te willen misbruiken, door deszelfs onschatbare woorden in dusdanig eene zaak aan te halen.

Wat nu zijn Eds. aanmerking no. 1 betreft, dat hem sedert lang gevestigde Heel- en Vroedmeesters bekend zijn, die na een grondig onderwijs van 4 a 5 jaren in de leende zoowel als doode talen genoten te hebben, en daarna in alle voorbereidende takken der Geneeskunde door bekwaame mannen te lande te zijn onderwezen en eindelijk nog als Student ten minste 2 jaren *vrijlijt* college te hebben gehouden, dat de zoodanigen verre te verkiezen zijn boven de zoogenaamde gepromoveerde Heeren, die na hunnen tijd verwaarloosd, voor geld eene dissertatie, derhalve ook hunne promotie en geleerdheid, gekocht hebben, hierin, ik erken het, heeft zijn Ed. volkomen gelijk; doch dit toegestemd, dan vraag ik, tot hoe een groot aantal van zulke lichtende sterren onder de Heelmeesters zoude zich zulks wel bepalen? Zoude dit getal wel zoo groot zijn, om daarom in het algemeen den Heelmeester boven den Med. Doctor te plaatsen? Ik voor mij geloof dit niet. En al waren beide partijen ook even dom, dan nog zoude ik den Med. Doctor boven den Heelmeester verkiezen, om reden, dat *gene* in een voor hem eenigzins duister geval liever *niets*, dan *iets* wil doen, uit vrees, om door onkunde geene middelen toe te dienen, die eenige nadeelige werking zouden kunnen te weeg brengen; terwijl *deze* uit eene onverbeterlijke domheid *Heer* en niet een *Dienstknacht* der Natuur wil zijn, en alsoo alle die middelen aanwendt, die zijn Ed. maar voor de hand komen, hetzij dan *raak*, hetzij *mis*.

De 2^e bedenking, dat wij Med. Doct. het platte land door menigte als overloden, en dat door ons over de Heelmeesters geklaagd wordt, dat zij namelijk de grenzen hunner praktijk zouden overschrijden en inwendige geneeskunst uitoefenen op eene wijze, die de wet hun verbiedt; dat dit niet *billijk*, veelmin *edelmoedig* door ons gehandeld zij, daar ook wij, ofschoon evenmin geoorloofd, de chirurgie uitoefenen, is in mijn oog niet heel gegrond. Wie toch is hier de aanleidende oorzaak tot klagen, de Med. Doctor of de Heelmeester? Men zal mij voorzeker moeten toestemmen, dat niet wij, maar wel de Heelmeesters hier te beschuldigen zijn. De Heelmeester was immers waardig, om in no. 7 geplaatst te worden, zoo hij zich verstante *eene klacht* aan te heffen; want stel eens, dat hem regt geschiedde, wat zoude dan zijn lot zijn? Immers niets anders, dan aan zijne verplichting — klisteer zetten, aderlatingen te doen, vuile, rottende zweren te verbinden, en zoo het ongeluk wilde, dat er *onverhoopt* inwendige geneeskundige hulp bij iemand vereischt werd, zonder dat er een Med. Doctor aanwezig was, in de eerste behoeften van zoo iemand te voorzien — te voldoen. Dat de Med. Doctor ook, ofschoon ongeoorloofd, chirurgie uitoefent, is gansch niet te verwonderen; want ik verzoek UEd. bij den gegeven stand onzer zaken eens een' patiënt (*betalende*, wel te verstaan), die eene ader geopend of eene klisteer gezet moet worden, naar eenen Heelmeester te verwijzen, wat dunkt UEd. zoude daarvan het gevolg worden? UEd. is misschien een liefhebber van een *stukje droog brood*?

Vóór dat ik eindig, verzoek ik UEd. vriendelijk, mij met de oplossing der navolgende vraag te willen vereeren:

Waarom wordt het den platte lands Heelmeester verboden, zich in eene stad neder te zetten, bijaldien hij even zoo bekwaam is als een Med. Doctor?

Een onzer achtigwaardigste Volksvertegenwoordigers sprak eens in zijne verdedigende rede over de Graanwet deze opmerkelijke woorden: *het schijnt wel, dat men op den boer eene proef wil nemen, hoe lang hij hongeren kan; en ik zeg: men wil op den boer eene proef nemen, hoe lang hij lijden kan!*

Sapienti Sat
J., Med. Doct.

AANKOMST EN VERTREK VAN SCHEPEN.

Binnengekomen te Amsterdam, den 4 Nov.: W. K. Kok, de Hoop, van Cardiff. — Te Texel, den 2 Nov.: W. Gialts, Gesina, van Rouaan. — J. J. Greven, de Vrede van Dantzig. — W. E. Boswijk, Hercules, van Oudsoen. — R. A. Oortjes, Cornelia van Holmstrand. — A. Kiers, Wemeline Kranenborg, van Drammen. — den 3den: H. O. van Wijk, Concordia, van Marennes n. Dordrecht, als bijlegger. — G. E. Jonker Alida, van Liverpool. — H. T. Mulder, Maria, van Sunderland. — A. W. Bakker, Anna, Hermanna, en H. A. Hendriks, Hillegonda Ida, beide naar Suriname. — In het Vlie, den 1 Nov.: L. E. Tiktak, Egbertus, M. R. Klein, de Vriendschap, en B. J. Goosens, de Vr. Laminagina, alle drie van Christiansand. — D. T. Doornbos, Alida, van Stadthille. — B. J. de Boer, de Vriendschap, van Laurvig. — P. P. Dijkstra, de 3 Gezusters, en R. W. Lukens, Hermanna, beide van Holmstrand. — H. M. Pot, de jonge Hendrik, van Oudsoen. — H. H. Kok, Jan Fredrik, van Drammen. — H. Kooops, Reina, van Dantzig. — Te Vlissingen, den 4 Nov.: T. Douwes, de Pelicaan, van Bordeaux. — J. R. Kuiper, Annegina, van Oushorn naar Middelburg. — Te Terschelling, den 1 Nov.: B. J. Lamurs, Elize Helena, van Petersburg. — J. R. Brons, Alegonda, van Dantzig. — K. D. de Groot, de Vr. Antje, van Laurvig. — H. J. Zeven, de 2 Gebroeders, van Oudsoen. — H. K. de Weerd, Nympha, en J. B. Nuisker, de Hoop, beide van Drammen. — Te Helvoet, den 2 Nov.: R. J. Dood, de Vr. Christina, en P. H. Hazewinkel, Katharina Julia, beide van Marennes. — H. G. van Dam, Catharina, van Liverpool. — J. K. Wijkmeijer, de jonge Margaretha, van Bergen. — den 3den: D. G. Schuur, Agatha, van Liverpool. — Op de Rivier van Bordeaux, den 28 Oct.: H. A. Hazewinkel, Alberdina, en den 29sten: P. J. Muntendam, Katharina Josephina, beide van Amsterdam. — Te Caudebec, den 27 Oct.: H. P. Heeres, Annegina Sophia, van Dantzig. — Te Liverpool, den 27 Oct.: R. J. Brons, Maria Anna, N. A. Smaal, Lamoraal Ulbo, en den 28sten: R. J. Schuring, Antina, en R. H. Bok, Engeline, alle vier van Amsterdam. — H. van Wijk, Arius Johannes, van Rotterdam. — Te Gloucester, den 28 Oct.: J. G. Boon, Jacoba Hazewinkel, en K. H. Plukker, Martha Alida, beide van Amsterdam. — Te St. Nazaire, den 27 Oct.: G. S. Bakker, de 2 Vrienden, van Amsterdam. — Te Dantzig, den 24 Oct.: K. J. Scholtens, Europa, van Rotterdam. — den 26sten: O. G. Stuit, de Eendragt, van Rouaan. — den 27sten: H. R. Duit, Pieterdina, van Hamburg. — Te Pillau, den 22 Oct.: W. H. Ketelaar, Jantina Hendrika, van Zaandam. — den 27sten: D. H. Duit, Maria, van Hamburg. — Te Memel, den 17 Oct.: A. Rozema, Buitenwerf, van Amsterdam. — Te Libau, den 23 Oct.: D. D. Greven, Wietzina, van Schiedam. — Te Bolderaa, den 21 Oct.: G. Detmers, de Onderneming, van Hamburg.

Zeilklaar te Bremerhaven, den 24 Oct.: L. B. Flonk, de jonge Flonk, naar — Te Riga, den 21 Oct.: M. M. Pot, junior, Catharina, naar Holland. — Te Kroonstad, den 21 Oct.: A. H. Breeland, Arentina Hendrika, naar Hamburg.

Vertrokken van Brielle, den 2 Nov.: G. H. Peperboom, Alida Maria, naar Hull: de zelfde is op de reede terug gekomen. — Van Warnemunde, den 29 Oct.: W. J. Panman, Hillegina, naar de Noordzee. — J. A. Lenger, Johannes, naar Antwerpen. — Van Vlissingen, den 4 Nov.: S. Brink, de Vr. Anna, naar Faum. — J. Luiken, Catharina, naar Embden.

Het kopschip de Willemine Laurentia, gevoerd wordende door kapitein Jacob J. Swart, is den 5 Nov. l.l. behouden van Cardiff te Rotterdam aangekomen.

Het schip Annegina, kapitein Albert Jans Boiten, met steenkolen van Newcastle naar Amsterdam, is, na reeds den 25 Sept. voor Terschelling geweest te zijn en aldaar een' loods bekomen te hebben, weder weggestormd en den 12 Oct. met eenige schade en genoemde loods nog aan boord te Eggermond, bij Fahrund, binnengelopen, alwaar hetzelfde den 20 dito nog bezig was met repareren.

De smak de goede Hoop, kapitein H. K. Bouiten, met lijnzaad van Koningsbergen naar Amsterdam, is, volgens brief van Christiansand, van den 22 Oct., na sedert den 14 Sept. aanhoudend zware stormen uitgestaan en daarbij de zwaarden verloren en veel andere schade bekomen te hebben, eerst te Ulesund binnengelopen en vervolgens dien dag te Christiansand aangekomen; men vreesde zeer voor veel schade aan de lading.

Volgens brief van kapitein A. A. Borgman, gevoerd hebbende het schip de Vrouw Alida, van Cardiff naar Amsterdam, in dato Gravesend den 30 Oct., was zijn schip in den avond van den 23 dito, anderhalve mijl van Edystone, plotseling zoodanig lek geworden, dat men hetzelfde met drie pompen geen uur tijds konde boven houden, zoodat hij hierdoor genoodzaakt was, des avonds te elf uren met zijne equipage hetzelfde in de boot te verlaten, waaruit hij, na één uur rondgedreven te hebben, door eene Engelsche brik opgenomen en aldaar aangebragt was.

LIJST DER NEDERLANDSCHE SCHEPEN, WELKE DE SOND GEPASSEERD ZIJN.

Den 19 Oct. H. A. Wagenaar, Catharina Margaretha (Veendam), v. Kon. n. de Noordzee.
Den 27 Oct. B. H. Smit, Jantina Margaretha (Pekel-a), van Memel naar Amsterdam.
ELSENEUR den 27 October 1836. De Wind O.N.O.

GEWONE BESLOTENE VERGADERING van het DEPARTEMENT GRONINGEN der MAATSCHAPPIJ: TOT NUT VAN 'T ALGEMEEN, op Woensdag, den 9 November 1836, des avonds te 7 uren, ter gewone plaats. — Verslag van de Kommissie over de Departements-Kweekschool voor Schoolonderwijzers; — Examen der Kweekelingen.

Namens het Bestuur:
L. B. LOHMAN, Secret.

OPENLIJKE VERGADERING van het DEPARTEMENT GRONINGEN der MAATSCHAPPIJ: TOT NUT VAN 'T ALGEMEEN, op Woensdag, den 16 November 1836, des avonds te 6 uren, in de Concertzaal. Redevocering. — Bijdrage.

GEWONE VERGADERING der LEDEN van de AKADEMIE MINERVA, op DINGSDAG, den 15 November 1836, des avonds te zes uren, in het Lo kaal in de Pelsterstraat. — Tentoonstelling der ingekomene Schilderstukken Verslag van de Kommissie ter Beoordeeling.

Mr. A. MODDERMAN, Secretaris.

CONCERT.

De Heer J. REMMERS, Kamer-Musicus van Zijne Majesteit den Keizer van Rusland, stelt zich voor, om op heden, den 8 November, des avonds te zes uren, een CONCERT op de VIOL te geven, in de Groote Concertzaal in de Poelestraat alhier.

De Entree is één Gulden.
De Entreebiljetten zijn te bekomen, tot heden avond vijf uren, ten Huize van den Heer BULSING, in den Doelen, en van dien tijd af aan het Concerthuis.

Diegene van de Liefhebbers der Toonkunst te dezer Stede, die reeds in de gelegenheid geweest zijn, het Kunsttalent van voornoemde Heer te hooren, geven hem gaarne het getuigenis, dat hij, zoo door netheid van Spel, als sierlijkheid van Uitvoering en treffende Voordragt, den naam van VIRTUOOS op zijn Instrument ten volle waardig is, waarbij zij gerustelijk durven voegen, dat het Groningsche Publiek in langen tijd niet in de gelegenheid geweest is, een' Violist van dezen stempel te hooren; en voorzeker strekt het voor hen nog tot meerdere aanmoediging, om het op heden aangekondigde Concert bij te wonen, dat de Heer CORNILLON zich op hetzelfde mede op de Klarinet zal laten hooren.

S.

TOONEEL-SOCIETEIT.

IN DEN SCHOUWBURG UTILE ET DULCE.
Zaterdag, den 12 November: TOT MIDDERNACHT, of LIST TEGEN LIST, Bijspel. Voorafgegaan van: DE KWAKERS, Tooneelspel.

GEBOORTE-, HUWELIJS- EN STERFBERIGTEN.

*. Heden beviel zeer voorspoedig van een MEISJE A. KEIZER, geliefde Echtgenoot van
GRONINGEN D. DE VRIES REILINGH.
den 2 November 1836.

*. GRONINGEN den 6 November 1836. Mijne hartelijk geliefde Echtgenoot LOUISE QUIRINE MAGTILDA WICHERS beviel heden ochtend zeer voorspoedig van eenen welgeschapenen ZOON.

A. SCHNEITHER.

*. Getrouwd:
F. DE WEERTH
en
W. VAN MEERE,
Wedw. L. DE VRIES.

GRONINGEN den 4 November 1836.
Enige kennisgeving.

*. Getrouwd:
M. W. ENGELS
en
L. P. KOOPS,
van de Wildervank.

ZUIDBROEK den 3 November 1836.

*. Ondertrouwd:
J. A. ROBERTUS,
Gepensionoord Onderofficier,
met
de Wedw. ABRAHAM ALBERTS,
geboren H. J. SANTINGA.

GRONINGEN den 8 November 1836.

